

Pædagogisk læreplan for Solgårdens Vuggestue 2020



Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#), 2018. Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.



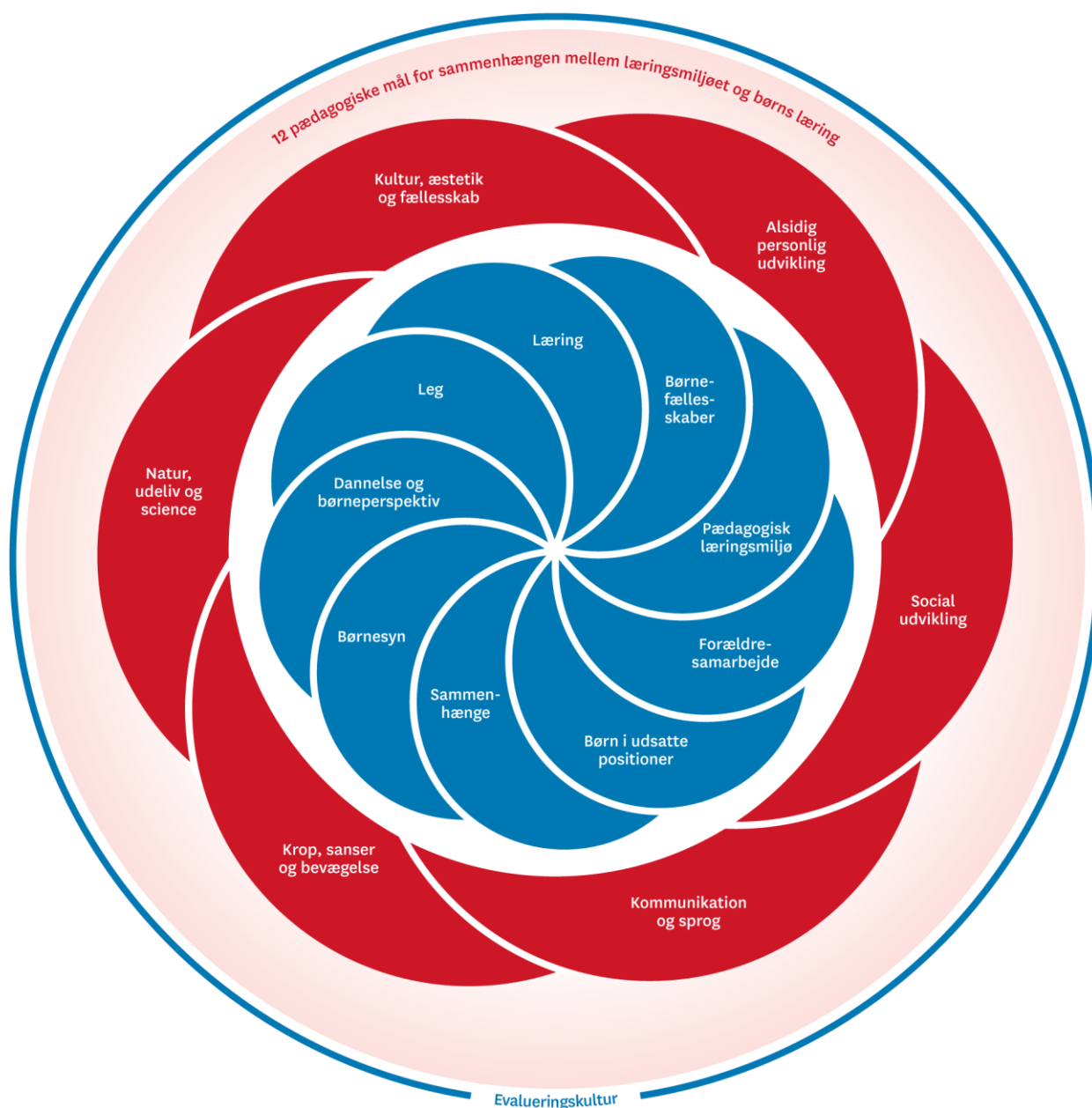
[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *slette*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan



Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Roskilde Vest består af 7 børnehuse, 1 vuggestue, 1 basisgruppe samt sproggrupperne under Hyrdehøj.

Ud over det Pædagogiske Grundlag arbejder vi ud fra Roskilde Kommunes personalepolitik og Ledelsesgrundlaget:

<http://intra/viden-og-vaerktoejer/hr>

<http://intra/viden-og-vaerktoejer/ledelse/ledelsesgrundlag>

Organisatorisk har området én områdebestyrelse, én områdeleder og i hver afdeling, en pædagogisk leder. Herudover er der ansat en afdelingsleder i Troldehøj og i Sproggrupperne ved Hyrdehøj.

Hver afdeling har sit eget særkende, men der er nogle ting, som er fælles for området. Vi har fælles aktiviteter institutionerne i mellem henover året, og har også 3 fælles aftenmøder i personalegruppen hvert år.

Lederteamet i Vest arbejder bl.a. med mod og tillid, hvor vi på den ene side løser de opgaver vi skal, og på den anden side hjælper hinanden med lokale udfordringer.

Solgårdens Vuggestue er en lille daginstitution i område Vest med plads til 26 vuggestuebørn. Vi er beliggende midt i Roskilde by med busstoppested lige foran døren og 5 min. til motorvejen.

Solgården har en stor stue i den forreste del af huset og en lidt mindre stue i den bagerste del. I midten af huset er der en stor fælles garderobe, et åbent køkken, hvor vores søde madmor befinder sig og et fælles mindre aktivitetsrum. Hele huset er forbundet med en gang, som også bruges til lege/aktivitetsområde. Huset er 230 kvm. stort, så alle kender alle.

Udenfor har vi en fantastisk dejlig legeplads med masser af plads til fordybelse i naturen. Vi er en lille oase i byen omgivet af træer og buske, som får vores vuggestue til at minde om en lille perle midt i byen. Stedet emmer af ro og en stemning af vuggestueliv, med små mennesker og voksne med en høj faglighed, som skal til, for at skabe et godt og trygt børneliv.

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.



Pædagogisk grundlag



"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber



Først forholder I jer til de fem elementer:

- **Børnesyn**

Hos os har vi for øje, at det at være barn har værdi i sig selv. Vi bestræber os på at give børnene ro til at fordybe sig, i de aktiviteter de selv sætter i gang. Det gør vi ved at holde tilbage eller ved at støtte med opmuntring og input.



Vi ser børnenes bidrag og inddrager dem i vores aktiviteter, f.eks. når et barn gerne vil hjælpe til i rutinesituationer eller indbyder til, at der skal laves sandkager på legepladsen eller de bryder ud i sang.

Efter at vi har haft en aktivitet med børnene, lader vi, så vidt det er muligt, materialerne fra aktiviteten stå til rådighed, så børnene kan bruge dem i deres egne lege. Det kan f.eks. være "Babblarna (små figurer) eller kridt på legepladsen.

Vi deler disse søde episoder med deres forældre, hvor børnene er kommet med bidrag. Enten ved hjælp af video, delt på Famly eller ved mundtlig kontakt.

▪ **Dannelse og børneperspektiv**

Det pædagogiske personale har ansvaret for at skabe et læringsmiljø, hvor vi understøtter udviklingen af det vi kalder "det hele menneske". Dette gør vi ved at invitere børnene til at deltage aktivt i de forskellige børnefællesskaber.

Vi har fokus på at høre og se barnets behov, både verbalt og nonverbalt, og behovet vil altid blive taget alvorligt. Ved samling får børnene lov til at vælge en sang vi skal synge sammen. Her kan der være en stor læring i at skulle vente på tur og opleve at nogen vil synge noget andet end en selv. Ved at øve det, bliver det en del af dannelsesprocessen, fordi det viser at alle skal høres og respekteres.



Dannelse omkring bordet er også vigtig for os. Her sætter vi fokus på at få kendskab til værdien af bordskik. Vi lægger vægt på, at måltidet bliver en god tid for alle og at børnene får lov til at øve sig i selvhjulpenhed.

Disse ting og flere til gør vi for, at ruste børnene bedst muligt til deres næste skridt i livet.

Vi benytter især video og billeder som hjælp til at dele børnenes små succeshistorier i forhold til udvikling af deres selvhjulpenhed. De deles både på Famly eller fremvises ved møder eller afhentningssituationer.

▪ **Leg**

Hos os har legen en stor værdi i sig selv og er en gennemgående del af dagen i Solgården. Legen er vigtig fordi den blandt andet fremmer fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet, og altså er grundlæggende for barnets sociale og personlige læring og udvikling.

Vi forsøger at skabe en balance mellem børne- og vokseninitieret leg. Børnenes selvorganiserede og spontane leg bliver anerkendt og respekteret, og vi har løbende opmærksomhed på udviklingen af børnenes legefællesskaber. Dette gør vi ved at støtte, guide og rammesætte børnenes leg så alle, uanset baggrund og legekompeter, kan være med. I denne forbindelse udarbejder vi pædagogiske læringsmiljøer, hvor børnene har mulighed for at eksperimentere. Her spiller det fysiske miljø, indretningen og udvalget af legetøj en stor rolle for børnenes leg.

Vi bruger Famly som platform for vidensdeling med forældrene omkring børnenes gode lege, både ved hjælp af video og billeder.

▪ **Læring**

I Solgården er vi bevidste om, at læring er noget, der finder sted gennem hele dagen, lige fra dialogen over bleskift, til børns spontane og planlagte aktiviteter. Vi er opmærksomme på den sociale, følelsesmæssige, motoriske, kropslige og kognitive udvikling hos det enkelte barn.

For at styrke og motivere børnenes læring og udvikling, inddeler vi dagligt børnene i mindre grupper, hvor vi i samspillet med dem skaber aktiviteter, der giver børnene mulighed for at opleve en følelse af fordybelse. I alle aktiviteter har vi fokus på at indgå dialog, samt være nysgerrige og undrende i samspillet med det enkelte barn i fællesskabet. Vi giver barnet mulighed for at eksperimentere og udfordre krop og sanser, samtidig med at vi slipper fantasien løs.



Vi dokumenterer hvorfor vi arbejder som vi gør og beskriver hvad vi gerne vil opnå med aktiviteterne på Famly. Vi benytter os desuden af vores udstillingsskab i garderoben, så både børn og voksne kan se hvad vi finder på af lege og aktiviteter rundt omkring i huset.

▪ **Børnefællesskaber.**

Personalet har fokus på at støtte børnenes initiativer i forbindelse med deltagelse i fællesskaber. Når vi hjælper børnene ind i et fællesskab, giver vi dem mulighed for at få positive oplevelser de kan lære af og på den måde skabe lyst til at indgå i et fællesskab.

Når vi har haft oplevelser sammen, kigger vi gerne på billeder af situationerne således, at de fælles oplevelser børnene har, bliver gjort til en styrke i børnefællesskabet. Når vi laver små fællesskaber, kan vi styrke børnenes kompetencer og deltagelsesmuligheder for både at deltage i små, såvel som store fællesskaber.

Vi øver bl.a. at vente på tur og at tage ordet og turde blive hørt. Vores opdeling af børnene i vuggestuen gør, at alle børnene på stuen kan spejle sig i hinanden og lære af hinandens styrker. Det er også en mulighed for børnene at skifte legefællesskab i løbet af dagen, hvilket giver god øvelse i at komme ind og ud af forskellige fællesskaber.

Det er ofte i de små fællesskaber at vi f.eks. udarbejder kreative projekter med børnene, som efterfølgende hænges op på stuen eller i vores udstillingsskab. Vi bruger i denne forbindelse Famly til at beskrive selve processen for forældrene og belyse fagligheden bag.



De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Vi har valgt at svare på elementerne enkeltvis, derfor har vi allerede besvaret dette spørgsmål.

Pædagogisk læringsmiljø



”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Fra børnene kommer om morgenen, til de går hjem, bliver de mødt af nærværende, faste voksne, som ser sig selv som rollemønstre med børneperspektivet for øje. Som voksen i Solgården, har vi et særligt fokus på, at være til stede der hvor børnene er, så vi kan støtte, vejlede og motivere det enkelte barn.

Børnene bliver dagligt mødt af en fastlagt genkendelig struktur, som indeholder spisesituationer, samlinger, fri leg og voksenstyrede aktiviteter i små grupper. Det gør vi for at sikre alle børns trivsel, udvikling, læring og dannelse i fællesskabet.

De små grupper sammensættes ud fra det enkeltes barns behov, forudsætninger og interesser, så det giver mening for barnet. Vores erfaring med det pædagogiske arbejde i de små grupper er, at der er mere nærvær til stede. Der er mere ro til at arbejde relationelt og fordybe sig, så vi sikrer at alle børn bliver set og hørt i løbet af dagen. Dagligt reflekterer vi over vores egen praksis, og hvis noget ikke fungerer optimalt for et barn, tilpasser vi os efter barnet, for at sikre barnets deltagelsesmuligheder i fællesskabet

Vi er meget opmærksomme på at læring sker hele dagen. Denne læring deler vi med forældrene på Famly i form af billeder og video. Billederne hænges også op i rundt omkring i huset.



Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25



Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi sørger for at tale med alle forældre dagligt og bruger forældrene som sparring. Vi ser forældrene som en stor ressource i forhold til at skabe trivsel hos børnene. Derfor er vi bevidste om, at forældrene er eksperterne på deres børn. Vi guider og vejleder i de situationer, hvor der er behov.

Vi har en forventning om, at børnenes trivsel er et fælles ansvar, så både den daglige dialog i garderoben og samtalerne mellem forældre og personale er vigtig. Vi er altid åbne for dialog og hvis der opstår behov for en mere dybdegående snak, kan vi altid finde tid til en samtale.

Vi har løbende dialogsamtaler med forældrene. Til disse samtaler forbereder både personale og forældre sig via et skema. Ved samtalen deltager det personale, der er tættest på barnet. Ved nogle samtaler deltager både leder og sundhedsplejerske. Dette er for at sikre barnets trivsel både i hjem og institution.

Ca. en gang om året bliver vores dialogredskab, Rambølls Hjernen og Hjertet, sendt til forældrene, som vi i fællesskab gennemgår i dialog med forældrene.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26



Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I vores arbejde med at sikre at alle børn er deltagende i fællesskabet, er vi særligt opmærksomme på at danne relationer af høj kvalitet med de børn, der befinder sig i udsatte positioner. Vi er bevidste om at møde barnet med passende udfordringer og positive forventninger, og benytter ofte at inddrage barnet i de pædagogiske rutiner, for at opnå dette.

Vi evaluerer, udvikler og tilpasser løbende den pædagogiske praksis til det enkelte barns behov, og udvider herved personalets kompetencer. Yderligere laver vi handleplaner og planlægger særlige, individuelle udviklingsforløb for de børn, der har brug for særlig støtte. Det kunne f.eks. være et struktureret sprogudviklingsforløb.

Vi er meget opmærksomme på vigtigheden af et dygtigt fagligt og inspirerende personale, som rollemodeller for børnene.

Vi prioriterer at skabe tid, plads og rum til at kunne være i mindre børnegrupper, for derved at skabe et trygt og nærværende pædagogisk læringsmiljø for alle børn. Vi har i denne forbindelse, de enkelte børnegrupperes sammensætning for øje.

Et tæt tværprofessionelt samarbejde er vigtigt for os, for at opnå ny viden og rådgivning, både i forhold til den aktuelle børnegruppe, men også i vores arbejde med tidlig opsporing af børn i udsatte positioner.

Vi har tæt kontakt til børnenes familier, og inddrager dem i vores arbejdsmetoder. Film og billeder afspejler vores arbejdsmetoder og er en hjælp til at rådgive og inspirere forældrene.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27



Vi er en vuggestue, og har stort fokus på en god start i dagtilbuddet, så derfor har vi omformuleret spørgsmålet til:

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de nye børn, så det skaber sammenhæng fra hjem til dagtilbud?

Når man har fået plads til sit barn i Solgårdens Vuggestue, sender vi en velkomstfolder, hvori vi fortæller om Solgårdens vuggestue og om vores tilbud.

For at skabe sammenhæng fra hjem til dagtilbud, har vi lavet nogle særlige tiltag, som vi har haft stor succes med. Vi tilbyder, at man som forældre kan komme på besøg med barnet hver fredag indtil barnet starter.



Lige inden barnets start, tilbyder vi et opstartsmøde, hvor forældrene kan fortælle om deres barn og hvor vi fortæller om det at gå i vuggestue. Vi tilbyder, at invitere barnets sundhedsplejerske med til mødet, som kan bidrage til et tættere samarbejde mellem hjemmet og vuggestuen. Det giver en tryghed og det sikrer at vi kommer hele vejen rundt.

Disse tiltag har vi gjort for at skabe en så tryk som mulig opstart for barnet. Under besøgene kan barnet i sit eget tempo, opbygge relationer til personalet som vi bygger videre på ved barnets opstart og indkøring.

Når barnet skal starte i børnehave, har vi som mål at besøge børnehaven sammen med barnet.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I vores nærområde er der mange dejlige legepladser, som vi jævnligt besøger. Vi er tit på tur med vores klapvogn eller på korte ture, hvor vi øver at gå på vores ben. Ved en nærliggende kolonihave er der en sø hvor vi hvor vi kigger på ænder. Vi besøger også andre institutioner i området, hvor vi møder nogle af de børn, der er rykket i børnehave. En kort gåtur fra vuggestuen ligger også et stadion, hvor man kan løbe rigtig langt og lege med bolde.



Det er spændende for børnene at opleve noget nyt og derfor forsøger vi at bruge mange forskellige faciliteter i området omkring vuggestuen. Vi er for nylig kommet i kontakt med Idrættens Hus, hvor vi et par gange om måneden låner en rytmesal til at tumle i. Hver 3. måned kommer bogbilen fra Roskilde Bibliotek og afleverer nye bøger til os, som vi bruger i det pædagogiske arbejde. Vi har intentioner om at starte et samarbejde med et nærliggende plejehjem, hvor vi vil lave et sangforløb. Desuden er vi nysgerrige og opsøgende i forhold til nye tiltag fra kommunen.

Vi lægger billeder op af turen på Famly og skriver gerne hvad vi har set og oplevet sammen med børnene.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

For at have et godt fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, hvor børnene kan trives og lære, arbejder vi ud fra en evalueringskultur, med fokus på udvikling. Ud fra dette deler vi børnene op i mindre grupper om formiddagen for at skabe mere ro og mulighed for fordybelse.

Vi har en anerkendende tilgang i samspillet med børnene og vi er opmærksomme på, at børnene respekterer hinandens grænser og vi støtter dem i at udvise empati.

Børns oplevelser af miljøet er vigtig. Vi bestræber os på at opbygge et æstetisk miljø som fremmer børnenes lyst til leg og læring, f.eks. til at læse i bog, klatre på klatrevæg eller lege med biler. Hvis vi oplever uro i form af f.eks. gråd, prøver vi at indrette os anderledes for at skabe ro og tryk. Vi er meget observerende i forhold til børnenes trivsel og vi tilpasser os det enkelte barn og positionerer os der hvor det giver mening for barnet og børnegruppen.

Der er i Solgårdens Vuggestue indført skofri zone udenfor garderobeområderne, med henblik på at hæve hygiejneniveauet. Som en af vores daglige rutiner vasker vi hænder med børnene flere gange om dagen. Dette foregår med inddragelse af barnets sproglige udvikling i form af sang og ved at sætte ord på.

Vi deler vores tiltag med forældrene på Famly og forsøger at synliggøre dem i hele huset.

De seks læreplanstemaer



”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37



Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Når børnene i Solgårdens Vuggestue udforsker og erfarer sig selv, er vi ved siden af dem og støtter dem i deres videre udvikling, ved at opmuntre dem i deres egne initiativer og ved at præsentere dem for nye oplevelser. Det gør vi f.eks. ved, at vi sætter ord på de ting børnene gør, ser dem og

bekræfter dem i deres succeser og ved f.eks. at bruge rekvisitter som inviterer børnene til at udfolde, udforske og erfare sig selv og hinanden. F.eks. En forhindringsbane



Vi bestræber os på at skabe ro og tid omkring barnet så vi styrker det i dets fordybelse og vedholdenhed. Det kan være ved at vi motiverer barnet til at fortsætte, selvom noget er svært og måske her give en lille hjælpende hånd med, så barnet kommer i mål.

Vi arbejder hele tiden med barnets følelsesmæssige udvikling. Vi anerkender alle barnets følelser og støtter dem i at mestre disse i deres hverdag.

F.eks. under indkøring når mor eller far skal gå og sige farvel til deres barn, bliver barnet ofte ked af det og begynder at græde. Det er en helt naturlig og sund følelse, som vi hjælper barnet med at mestre og danne deres erfaringer omkring eget følelsesliv.

Vi anerkender og italesætter følelsen hos barnet og viser dem, at det er helt i orden. Barnet bliver glad og oplever en anden følelse, glæde og erfarer at mor og far kommer tilbage igen.

Vi sørger for at have en god kontakt til forældrene og løbende være i dialog med dem omkring deres barn og dets udvikling. Vi ser forældrene som en vigtig sparringspartner i vores kontakt med deres børn.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.



Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Når børnene starter i vores vuggestue, er vores største fokus at skabe et trygt og roligt miljø. På denne måde starter opbygningen af de første relationer, som er til personalet. Denne proces er virkelig vigtig, fordi tryghed hos børnene er en forudsætning for at vi kan skabe læring og trivsel. Vi arbejder i små grupper for at skabe ro i dagtimerne, men også for at skabe nærvær og lære børnene at kende. Når vi kender børnene godt, kan vi hjælpe dem til at udnytte deres fulde potentiale socialt.

I grupperne er personalet aktivt deltagende, hvilket gør at vi kan guide børnene i deres tilgang til hinanden. Dog er vi bevidste om de voksnes rolle og har fokus på hvor vi er i forhold til at støtte barnets behov. Nogle gange kan deres behov være at vi går forrest og viser vejen, men jo mere de lærer, des mere skal personalet bevæge sig i baggrunden, så barnet selv baner vejen. Børn lærer af at lære fra sig.



Vi hjælper dem med at udvikle empati ved at sætte ord på deres følelser over for hinanden. Vi sætter børnene i kontakt med hinanden og hjælper dem med at blive en del af de sociale fællesskaber i vuggestuen. Når vi på denne måde beskriver børnenes følelser, vil de kunne tage de erfaringer med sig til deres frie leg.

Vi tager billeder af børnenes lege som vi deler på Famly og er gode til at fortælle forældrene om børnenes legemønstre i vores daglige kontakt.

Kommunikation og sprog



”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i n

ære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Solgårdens Vuggestue er vi meget bevidste om vores centrale rolle, når det kommer til børnenes sproglige og kommunikative udvikling. Vi er opmærksomme på vigtigheden af hverdagssamtaler med børnene, hvor vi sætter ord på børnenes intentioner og følelser, ved at følge barnets spor. Omvendt gør vi også børnene opmærksomme på vores intentioner og følelser. Dette hjælper børnene til at kunne indgå i de sociale fællesskaber.

Hver formiddag holder vi samling på stuerne, hvor vi synger udvalgte fagtesange. Vi kobler herved handlingerne og ordene sammen, for at opnå større forståelse for børnene. Vi slutter gerne samlingen af med Månedens remse, som en god mulighed for at lege og fjerne med ord.

Vi har altid bøger stående til rådighed for børnene. De benyttes både af børnene i ustrukturerede sammenhænge, eller sammen med personalet som en pædagogisk aktivitet. I denne sammenhæng forsøger vi at benytte os af dialogisk læsning.

Vi laver også sproglige forløb med f.eks. "Babblarna", som med sine sjove navne, vækker en nysgerrighed hos børnene, og gør sprogudvikling til en leg.



Vi vidensdeler løbende med forældrene om vores samlinger, både hvad de indeholder og især hvorfor. Forældrene bliver desuden ofte opfordret til også at læse med deres børn hjemme.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".



Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse

- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi giver børnene mulighed for at få erfaringer med krop, sanser og bevægelse ved at lave aktiviteter som forhindringsbaner, tunneler, snurretoppe, trampoliner, gyngeture og cykling. Vi støtter dem i at gå på line på legepladsen og opfordrer dem til at gå ind i det ujævne kratområde.

Vi synger sange, hvor vi skal bevæge os og sange hvor vi har fokus på de forskellige kropsdele. Vi hører også musik og danser til.

Vi hjælper børnene på vej med at få positive fysiske erfaringer med rolige aktiviteter. I de rolige aktiviteter kan børnene finde fysisk ro og mærke deres krop gennem forskellige fysiske påvirkninger. Vi hører mindfulnessmusik hvor vi slapper helt af, mærker kroppen og lytter, vi maler, leger med sand, modellervoks, kartoffelmel, vand m.m.

Vi har meget fokus på selvhjulpenhed. Børnene kravler selv op på puslebordet og op på stolen. De spiser og drikker selv og de større børn tager selv tøj på. Vi opmuntrer og hjælper når det er svært så det bliver en succesoplevelse at gøre det selv.



Vi er gode til at filme videoer af ovenstående pædagogiske aktiviteter, som vi deler med forældrene på Famly. Så kan de se hvor dygtige børn de har og bruge vores tips og tricks derhjemme.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”



Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Solgården er vi nysgerrige og undersøgende sammen med børnene. Vi har stor opmærksomhed på naturen, legepladsen, og de omkringliggende omgivelser i nærmiljøet. I samspillet med børnene følger vi årets gang, og ser og mærker, hvordan naturen og vejret ændrer sig omkring os. Vi benytter vores legeplads dagligt, og motiverer børnene til at gå på opdagelse i dens muligheder. F.eks. er der et rigt dyreliv med kryb, som vi ofte undersøger sammen. Ligeledes sætter vi fokus på mængder, former m.m. for at skabe en matematisk forståelse hos barnet.



Gennem vores årlige bedsteforældredag, sætter vi fokus på bæredygtighed ved at plante blomster, grøntsager og krydderurter, som vi sammen med børnene passer og ser spire og gro. Vi smager og dufter til dem mens vi passer dem. Det gør vi for at give børnene erfaring med naturen og dens muligheder, samtidig med at vi motiverer børnenes lyst til at udforske naturen, så de opnår en forståelse af sammenhængen.

Vi bruger gerne vores udstillingsskab til at fremvise de materialer vi finder ude på vores dejlige legeplads.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”



Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi skaber kulturelle fællesskaber, hvor vi sørger for at skabe plads til, at det enkelte barn har mulighed for at deltage med de forudsætninger og kompetencer de har hver især. Vi skaber kreative miljøer for at støtte op omkring forståelsen for de kulturelle traditioner.



I disse miljøer er vi bevidste om at have fokus på processen, frem for produktet, da det er i processen at læringen finder sted. Det er også her vi følger børnenes spor og støtter dem i at udvikle kreativitet, fantasi og nysgerrighed.

Børnene bliver præsenteret for forskellige materialer og produkterne hænges op i institutionen for at understøtte de kulturelle højtider, samt give børnene medejerskab for deres vuggestue ved at være en del af det æstetiske udtryk på stuerne.

Nogle af vores traditioner er bl.a. at vi tager i kirke til jul, holder fastelavn, lysfest og sommerfest, hvor alle har mad med fra deres egen kultur.

Det store fællesskab bruger vi i særdeleshed til samling, hvor vi synger og både lærer at se og høre andre, samt selv at blive hørt og tage ordet. De små fællesskaber bruger vi til aktiviteter i løbet af dagen, hvor især empati og nærvær er i højsædet.

Vi bruger vores færdige produkter til at vise forældrene, hvad vi laver både kreativt og traditionelt.

Evalueringskultur



”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Vi er i gang med at etablere en evalueringskultur i Solgården og vi har udarbejdet et skema, som tager afsæt i EMUs evalueringscirkel.

På stuemødet hver anden uge arbejder vi med skemaet. De mål vi er startet med at kigge på er mellemrummene i løbet af dagen og de tidspunkter hvor der ikke er planlagt aktiviteter eller daglige rutiner som spisning m.m.

Det kunne f.eks. være om morgen, når der skal ordnes praktiske ting, eller om eftermiddagen hvor dagen snart er slut.

Skemaet er tænkt som et procesredskab, som skal være dynamisk og under konstant udvikling. Ledelsen og personalet arbejder i fællesskab på at udvikle skemaet, så det passer bedst til den måde der arbejdes på i Solgården.

Yderligere arbejder vi med at få implementeret en kollegial Feed back kultur, hvor vi kan være undrende, nysgerrige og uenige med hinanden, med henblik på at udvikle fagligheden og skabe kvalitet for børn og forældre.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Læreplanen skal bruges som et arbejdsredskab for ledelse og personale. Den skal jævnligt tages op på personalemøder og pædagogmøder, hvor vi drøfter om vi gør det, vi har besluttet eller om der er noget, der har ændret sig.

Den skal også være et punkt på FKU møderne.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud



Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.



Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.



Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.



Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC